

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“.

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto K 60.—, za pol leta K 30.—, za četrt leta K 15.—, na mesec K 5.—; posamezna številka K 1'40.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Kongresni trg 9, na levi strani.

Boj za ustavo.

Po dolgem prerekanju, da-li je konstituanta suverena, in po nasilnem rešenju vprašanja o poslovniku, ki so ga vladne meščanske stranke konstituenti vsilile, se je stvar v Beogradu vendar enkrat premaknila z mrtve točke. Konstituanta je izvolila odbore, v katerih se bo opravljalo parlamentarno delo. Ti odbori so: ustavotvorni odbor, upravni in imunitetni odbor, verifikacijski odbor in odbor za prošnje in pritožbe.

Ustavotvorni odbor je najvažnejši in ima nalogo, da izdela na podlagi ustavnih načrtov in predlogov vseh strank skupen ustavni načrt, ki ga potem predloži konstituenti na končno rešitev. — Upravni in imunitetni odbor upravlja notranje, predvsem denarne zadeve konstituentov in razsoja o krivdi ali nekrivdi kaknega obtoženega poslanca. Verifikacijski odbor uveravlja poslaniške mandate in zadnji razpravlja o raznih pritožbah in prošnjah.

Pri volitvah v te odbore so večinske reakcionarne stranke dobile povsod večino, tako da imajo n. pr. srbski radikalci v ustavotvornem odboru 11 zastopnikov, demokrati (liberalci) 11, Turki 3, klerikalci 4, socialni demokrati 1 in sicer sodruga Etbina Kristana, srbski republikanci 1, komunisti 7, zemljoradniki pa 4. Vsega skupaj šteje ustavotvorni odbor 42 članov. Kapitalistični liberalno-radikalni blok ima v odboru večino 2 članov. Ustavotvorni odbor mora svoje delo končati tekom 40 dni, nakar bodo zbornične seje sklicane in bodo poslanci o predloženem ustavnem načrtu sklepali. Dotlej je večina poslancev šla domov med svoje volilce.

Vprašanje, kakšna bo ustava, ta osnovni zakon države, je za nas silno važno. Od ustave je odvisna vsa nadaljna ustavodaja in ljudstvo bi bilo za svoje pravice krvavo ogoljufano, če se v ustavi uveljavijo kapitalistična in militaristična načela meščanskih strank. — Zavedajoč se nevarnosti, ki preti ljudstvu s te strani, ne moremo in ne smemo prepustiti, da bi o ustavi odločala izključno le reakcija! **Stremeti moramo za tem, da, čeprav smo v manjšini, uveljavimo v ustavi kar največ točk svojega programa!** Doslej so ustavotvornemu odboru predloženi trije ustavni načrti, med njimi vladni Vesnić-Pašičev načrt, ki ga je izdelal minister dr. Laza Marković. Svoj načrt pa predlože tudi naši poslanci, srbski republikanci in klerikalci. Zemljoradniki in še nekatere druge stranke pa bodo predložile k vladnemu načrtu samo svoje izpreminjevalne predloge.

Glavni boj se bo pletel za centralistično in avtonomistično ustavo ter za to, da-li se ustavno zajamčijo gospodar-

ske, socialne in politične pravice in zahteve delovnega ljudstva. Vladni načrt hoče centralizem. V njem so vladni reakcionarci popolnoma prezrli gospodarske in socialne zahteve delavskega ljudstva ter gazijo tudi njegove najenostavnejše politične svoboščine. Skratka: vladni načrt hoče, da se uvede nad delavskim ljudstvom kapitalistična militaristična reakcionarna diktatura in monarhija; ta načrt ustave ne prizna delavstvu in malemu kmetu njegovih socialnih in gospodarskih pravic. Ne rešuje tudi ne verskih, niti narodnostnih vprašanj, ki so tudi zelo važna; načrt, ki ima za svojo podlago staro srbsko ustavo, hoče, da vladaj eden nad vsemi drugimi.

Tega seveda mi ne bi mogli nikdar priznati! **Zahtevamo marveč, da se uveljavijo v ustavi naša socialistična načela.** Pokrajine morajo dobiti široke upravne in politične svoboščine; ustavno se mora zajamčiti izvedba poštene in pravične agrarne reforme in drugih perečih socialnih reform; zajamčiti se morajo tudi delavske pravice, da se uvede nadzorstvo nad kapitalom in priznati se mora tudi popolna politična svoboda!

Boj za ustavo bo težaven. Zato s trdno organizacijo podpirajmo svoje poslance v njih hudem boju za pravice kmečko-delavskega proleterata!

Kriza v industriji.

Zadnjega pol leta se je tudi pri nas na Slovenskem pojavila kriza v industriji, kakor po vsem svetu. Toda kriza naše industrije nikakor ne izvira toliko iz svetovne nadprodukcije in vsled velikih razlik v vrednosti denarja, temveč vse bolj iz tega, ker se je vlada doslej za našo industrijo vse premalo brigala.

V Jugoslaviji je edino Slovenija, ki je industrijska dežela in se samo od poljedelstva ne bi mogla živeti. To nam kaže tudi dejstvo, da so se ravno Slovenci morali največ izseljevati v Ameriko in drugam, ker zemlja, ki je povrhu še malo rodovitna, ne zadošča naraščajočemu narodu. Sedaj ko imamo Jugoslavijo, pa bi naša industrija lahko zalagala vse druge pokrajine v naši državi s svojimi izdelki in ne bi bilo treba te krize, vsled katere kapitalistični podjetniki sedaj trumoma mečejo delavce na cesto, da so brez zasluzka.

Naše organizacije so uvidele, kje leži krivda nereda in so izposlovale, da se je sklicala te dni v Beogradu posebna konferenca, na kateri so dosegli marsikaj v prid naših delavcev. Železarska industrija v Kropi na Gorenjskem, na Jesenicah, v Guštanju in v Celju je bila vsled krize zelo prizadeta. Trpele so tovarne in brezposelni delavci in to največ vsled nesmiselne izvozne in uvozne carine, ki jih je vlada nalagala na izdelke in na sirovine. Kroparska zadruška, ki jo vodijo klerikalci je bila že popolnoma ob propadu in ni imela že nobenih naročil, ker se klerikalci za stvar niso hoteli nič brigati. Naš sodrug Mihevc

pa je sedaj v Beogradu izposloval, da bo kropska železna industrija dobila velika in stalna naročila od naših železnic, s čemur je torej delavcem zopet zasigurano delo in zaslužek. Celjska cinkarna, kjer so odpustili zadnji čas prav mnogo delavcev, je tudi propadala; sedaj so našli zastopniki izposlovali, da je odpravljena vsa izvozna carina na cinkov prah in na pločevino, tako da bo podjetje prav lahko dalje obratovalo, če ne bo zadaj kakih kapitalističnih mahinacij. Kovinarski delavci na Jesenicah in v Ravnah-Guštanju so tudi postajali brezposelni predvsem zato, ker so bile na uvožene sirovine stavljeni visoke carine, tako da podjetja vsled tega baje niso imela dovolj dela in so imela baje izgubo. Tudi tu so naši sodrugji posredovali pri vladi in dosegli, da se je ta vzrok zastoja obratov odpravila in so za tovarne poleg tega preskrbeli še naročila.

Važno delo je bilo to in v veliko korist našega delavstva. In naši sodrugji marljivo delujejo v tej smeri za korist delavstva še naprej. Naj delavstvo ob tem primeru zopet enkrat vidi, da se le z močno organizacijo da vsemu odpomoči. Organizacij torej ne zapustite nikdar in tudi one vas ne bodo zapustile!

Pomen in naloga agrarnih odborov.

(Dalje.)

V prvi stopnji posluje v vseh stvarih, ki se tičejo agrarne reforme na Slovenskem Glavno poverjeništvu ministva za agrarno reformo v Ljubljani; najvišji agrarni urad v državi pa je ministvo za agrarno reformo v Beogradu. (Prešnje za zakup zemlje, ki spada pod agrarno reformo, je treba vlagati tam, kjer ima posestvo svojega državnega nadzornika, nasloviti pa jih je treba na poverjeništvu v Ljubljani.) Pri izvedbi agrarne reforme sodelujejo tudi občinski agrarni odbori v posameznih občinah: le-ti odbori volijo v okrožju enega okrajnega glavarstva izmed sebe okrožni agrarni odbor in predsedniki teh okrožnih agrarnih odborov tvorijo deželni agrarni odbor, ki je nekaka kmetijska zbornica za vse stvari agrarne reforme. (Take občine seve, kjer daleč naokrog ni nikakega veleposestva, nimajo agrarnega odbora.)

Večina občinskih agrarnih odborov si še danes ni na jasnem, kaj je pravzaprav njihovo delo in kako daleč sega njih delokrog. Zato hočemo tu podati navodila, kako naj agrarni odbori v skladu z današnjimi naredbami ščitijo interese malih in ubožnih kmetov. Vsak agrarni odbornik mora vedeti, kakšne pravice pristojajo agrarnim odborom in kako naj praktično sodeluje pri izvršitvi agrarne reforme.

Naredba z dne 4. II. 1920 predvideva agrarne odbore kot posvetovalen organ

agrarnih uradov. Iz tega sledi, da agrarni odbori ne morejo ničesar definitivnega ukreniti. Oni stavijo agrarnim uradom le tozadevne predloge in nasprotno so vezani agrarni uradi v gotovih zadevah vprašati agrarne odbore za nasvet. § 2 te naredbe določi v splošnem delokrog občinskih agrarnih odborov. Prvič pristaja občinskim agrarnim odborom, da predlagajo: a) Koliko veleposestniške zemlje, kje in za koliko zakupnino naj se da v zakup onim družinam občine, ki so po veljavnih naredbah v to upravičene. b) Koliko drv za kurjavo stavbenega lesa in stelje naj dobe upravičene družine iz veleposestniških gozdov.

c) Katere skupne naprave naj se napravijo ali vzdržujejo na veleposestniških zemljiščih (jarki za namakanje, dre-naže pota itd) in kdo naj vzdržuje oziroma nadzira te naprave.

K točki a) bi bilo omeniti, da bodo pri zakupodaji zemlje občinski agrarni odbori predlagali okrožnim agrarnim uradom one osebe, katere naj dobijo zemljo v najem in koliko zemlje naj dobi posamezna družina v najem. Vendar pa ta predlog ni obvezen za okrožni agrarni urad, ker v današnjih političnih razmerah ni gotovo, da bodo vsi agrarni odbori nepristransko delovali. V mnogih občinah so zmagali klerikalni ali liberalni bogataši pri volitvah v agrarne odbore, vsled nevednosti in nepoučenosti revne-kmeta in gotovo je, da ti ljudje ne bodo predlagali revnega kmeta, posebno če je še socialista ampak predlagali bodo sebe in svoje podrepnike. Vsled tega bi bil v marsikateri občini gboji kmetovalec sila oškodovan, če bi bili vsi predlogi občinskih agrarnih odborov obvezni za agrarne urade. V občinah pa, kjer stoji taktično cela občina odkrito za agrarnim odborom, se bodo morali agrarni uradi predvsem ozirati na predloge občinskih agrarnih odborov če bodo le ti predlogi v skladu z obstoječimi naredbami.

(Dalje prih.)

Kmetijstvo v Združenih državah.

Osnova in uprava delovanja ministrstva za kmetijstvo v Washingtonu.

Poslovenil Aleksander Toman.

(Dalje.)

Odsek za nadzorovanje prašičje kolere.

Ta odsek ima nalogo uničevati in omejevati kmetijskih šol in oblastni poedinah držav, ki preprašičjo kolero. To delo je v zvezi z učiteljstvom iskujejo in uničujejo kužne bolezni domačih živali.

Odsek za uveljavljanje zakona o »virus — serumu«.

Ta odsek je pooblaščen, da izvaža zakon o virus — serum — toksinu iz leta 1913. Ta zakon ureja pripravljanje, prodajo, zamenjavo, pošiljanje in uvoz vseh virusov, serumov, tosinov in enakih živinozdravniških izdelkov. Dovoljenja, veljavna za vse Združene države, za izdelovanje veterinarskih bioloških izdelkov v domačih podjetjih in dovoljenja za uvoz le-takih izdelkov, izdaja ta odsek. Nadzoruje opremo takih delavnic, način pripravljavanja izdelkov in način, kako se vrši zapisnik; vse to zato, da se preprečijo zlorabe ali slabi ali celo škodljivi izdelki.

Preiskovalna postaja.

Preiskovalna postaja se nahaja v Bethesda, Md. Preiskuje živinske bolezni zato, da jih omeji in uniči.

Uredniški urad.

Ta urad pripravlja rokopise za ministrstvo, zbira in pripravlja snov za priobčevanje in druge namene, dopisuje glede izdaje tiskovin in drugih predmetov, preskrbuje prevode, pripravlja okrožnice itd.

IV. Gozdarski urad.

Gozdarski urad upravlja narodne gozde, proučuje načine izkoriščanja gozdov, preiskuje mehanske in fizične lastnosti lesenin, izdelovanje lesnih izdelkov ter zbira informacije o potrebah raznih lesnih obrtnij in se bavi sploh z vsem, kar spada v področje gozdarstva.

Pisarna gozdarja

nadzoruje ocenjevanje in dovoljevanje denarnih sredstev, osebje, pisarniške in druge potrebne prostore, opremo in potrebščine; nadzoruje tudi ohranitev gozdov in pazi na vse, kar bi moglo narodnim gozdom koristiti.

Vzdrževanje.

Ta urad skrbi za pisarniške prostore in pisarniške potrebe, nakupuje in shranjuje gozdarske potrebščine, opremo pisarn, instrumente itd. v mestu Washington D. C.

Urad urednika.

Ta urad razpošilja poučne članke o gozdarstvu javnemu tisku, urejuje in izdaja spise o gozdarstvu in preskrbuje tiskovine za podrejene urade; sodeluje z učiteljstvom in uradništvom javnih šol in z drugimi činitelji; popravlja, ureja in oskrbuje kinematografske slike in fotografske zbirke za gozdarjski pouk.

Urad dendrologista

raziskuje življenje domačih in eksotičnih gozdnih dreves, njih geografsko razširjenje in način druženja pri tvorbi gozdov itd. Dalje izbira, pripravlja in skrbi za senčnato drevje v olepševalne svrhe.

(Dalje prihodnič.)

Iz Kmetstvo delavske zveze.

Iz centralnega tajništva KDZ. Ponovno opozarjamo vse blagajnike krajevne organizacije KDZ, naj ne pošiljajo članarine po nakaznicah temveč naj zahtevajo pri centralnemu tajništvu KDZ v Ljubljani poštni predal 168, položnice. — Vse naročnike »Ljudskega Glasu« in člane krajevnih organizacij KDZ prosimo, da nam vsako neredno prejetje »Ljudskega Glasu« takoj naznani. Kdor ne dobi do sobote »Ljudski Glas« naj takoj reklamira. Zato naj si vsakdo dobro spravi reklamacijo, ki je ponatisnjena v tej številki »Ljudskega Glasu«.

Polzela. Tudi v naši podružnici je nekaj članov, ki pozabljajo na svoje mesečne dolžnosti. Ni čudno, da že nihče ni rad blagajničar, ker ne more delati za organizacije, če imamo takšne pozabljence in pa še celo take, ki se pri blagajničarju še niso sploh nič javili. Opozarjam torej vse prizadete, da že skoro poravnajo in da se ne zanašajo, da pride blagajničar k vsakemu posebej na dom po članarino. Ako se ne javite, Vas drugič navedem z imenom, kajti zdaj imamo že leto 1921 in ne več 1920. — Zupan Ignac, blagajnik.

Ljubno. Podružnica KDZ Ljubno je na zadnjem občnem zboru enoglasno sklenila, da se vrši vsako zadnjo nedeljo v mesecu sestanek vseh članov, na katerem lahko vsak član potrebne predloge stavi in se tudi ob enem mesečnina vplača. Ta vsakomesečni sestanek je tembolj potreben, ker na ta način ni treba posebne okrožnice vsakemu članu posebej dostavljati in se bo v vsakem predlogu obenem takoj sklepalo. Pa tudi stroški za vabilo se prihranijo, ker kapitalisti nam ne pustijo pri cerkvi klicati. — (Op. ured. Ta sklep, da se naj vrše vsak mesec redno vsaj enkrat članski sestanki, je zelo umesten in dober, ker se bo organizacijsko življenje na ta način zelo poživilo. Priporočali bi ta sklep tudi drugim podružnicam.)

Krajevna organizacija KDZ v Semiču vabi vse člane in somišljenike k setanku v nedeljo dne 13. tm. Sodrugi, udeležite se tega sestanka v obilnem številu, ker se bomo pogovorili o važnih stvareh. Ta dan bo tudi popisovanje novih čla-

nov. Dvignimo organizacijo, da dvignemo s tera tudi novo in moderno gospodarstvo, ki smo ga zelo potrebni v naši semiški okolici. Popisovanje članov se bo začelo takoj ob 8. uri pri Ferdinandu Stezinarju v Semiču. Obenem se bo tudi vsak lahko naročil na »Ljudski glas«, »Naprejal« ali »Enakost«.

Iz Sv. Petra pod Sv. gorami. Prosimo vse člane, ki dobivajo list, da prinesejo denar za članarino vsako prvo nedeljo v mesecu, da lahko o pravem času sklenemo račun in pošljemo na osrednje tajništvo. Kdor pa ne misli imeti več časnika, pa naj nam to naznani, kadar zadnjikrat plača list in ne šele potem, ko že po 2 ali 3 mesece list dobiva. Če bi pa kdo po pomoti dobival 2 lista, naj nam to naznani, ali pa en list nazaj pošlje. — Odbor.

Bohinjska Bistrica. Tukajšnji odbor KDZ podružnice Bohinjska Bistrica sklicuje na dan 13. februarja ob 3. uri popoldne v salon »Kosa« Bohinjska Bistrica občni bor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo tajnika, poročilo blagajnika; 2. poročilo gospodarskega odbora »Sloge«; 3. volitev novih odbornikov; 4. važna diskusija radi predstojećih občinskih volitev; 5. razno. — Sodrugi! Pridite vsi! Nihče naj ne manjka, ker so to zelo važne stvari in v korist članov! Prineso naj vsak s seboj člansko izkaznico v svrhu obračuna.

Shodi K. D. Z.

V nedeljo dne 13. februarja se bodo vršili shodi KDZ v teh-le krajih:

V Št. Lenartu, — v Konjicah, — v Slovenjem Gradcu, — v Šoštanjju, — v Celju, — na Vranskem, — v Šmarju pri Jelšah in v Kozjem.

Shod. V nedeljo dne 13. t. m. se bo vršil shod KDZ v Rečici v Savinski dolini in v Ljubnem. Natančneje iz plakatov.

Dopisi.

Gradac v Belikrajini. (Zakasnelo.)

Na kratko naj opišemo na tem mestu, kako so se pri nas izvršile dne 10. decembra pr. l. volitve v agrarni odbor. Župan je pooblastil kapitalista g. Julija Mazeleta, da je vodil vso volitev. Ta mož je torej prebral zakone agrarne reforme, potem je vzel liste v roke in kratkomalo prebral vseh 9 odbornikov; 7 iz prve in druge kategorije, dva pa iz tretje in četrte. Seveda si je ta gospod izbral odbornike sam po svojem okusu, nikogar pa ne iz naše stranke razen enega; in še to zato, ker je vedel, da drugače ne bi šlo. Ko je imena odbornikov prebral, je rekel, naj tisti, ki so za te odbornike, vzdignejo roke. V resnici je vzdignilo roke samo nekaj žensk — in sicer obe roki, ter nekaj njegovih pristašev iz tretje in četrte kategorije. Vsega skupaj nas je bilo 80 volilcev in 60 nas ni bilo z volitvijo zadovoljnih! Zahtevali smo, da se voli z listki. On pa tega ni hotel niti slišati in je volitev kratkomalo zaključil. Ko je vsled tega naš odbornik izjavil, da odstopi, je g. Mazele kar drugega odbornika imenoval! Volitev z listki je odklonil z razlogom, češ da ni papirja. Ko smo mi predlagali svojo kandidatno listo, je ni hotel niti pogledati! Pritožili smo se vsled takih volitev na poverjeništvu za agrarno reformo v Ljubljani. Na pritožbi je bilo 50 podpisov! Dobili pa nismo nikakega odgovora! — Tako se torej pri nas izvršuje agrarna reforma! Gospoda Mazele in Novak sta pri tej stvari kakor dva bogova Toda mi ne bomo prej odnehali, predno se tudi v tem oziru ne uveljavijo naše pravice!

Grahovo. V nedeljo dne 23. t. m. smo imeli pri nas razpravo o tekočih zadevah, pri čemur smo stavili več predlogov. Danes predlagamo še naknadno, da

se pri izvajanju agrarne reforme razlaste tudi vsa pota, ki so ljudem potrebna za prevoz ali pešhojo in ik se sedaj porablajo moteno ali za silo. Vsa taka pota naj se torej v korist ljudem, podobnim naj se občinam razlaste! O nujni potrebi razlastitve naj se agrarna zastopstva prepričajo na licu mesta!

Krška vas. Tukaj se nahaja cestni pometlač, po imenu Matija Jesenovec. Zaposlen je že več let pri državni cesti, ki pelja skozi Krško vas. Ta mož se pa malo briga za delo, ker je bolj gosposke sorte. Za grebljo ali lopato mu ni veliko. Najljubše mu je prepirati se z ljudmi, ki imajo kaj opravka na državni cesti. Nekoč je začel kričati nad neko žensko, ker so ji rase ušle na cesto. Gotovo se je bal, da bi mu rase kamenja ne pozobale, ker je tako kričal, češ da bo ljudi postav naučil. Drugič zopet se je spravil nad nekega moža, pri katerem se je pa presneto opeknel. Naznanil je moža na okrajno sodnijo v Krškem, da je on po cesti vlake vlačil, kar pa ni bila resnica; vozila ali vlačila jih je neka druga oseba. Toženec je bil opróščen. Jesenovcu kajpada ni bilo za drugega, kakor za to, da se je lahko peljal z svojim konjičkom na sprehod v Krško in mu ni bilo treba delati po cesti. Novomeška oblast naj pregleduje delo tega gospoda: cesta od Krške vasi in do brežiškega mosta je čisto zapuščena; tu so kupi blata že 3 leta starega na eni in drugi strani ceste. Pripetilo se je že, da so se ljudje umikali vozom in avtomobilom, da so se spodtikali ob kupe in da je marsikateri na zobe padel. Prosimo oblast, naj gospoda opozori, da cesto bolj v redu drži. Seveda ta cestar vzame rajši »Večerni list« v roke, kakor pa grebljo! ...

Semič. Orožnik Fr. Kobel od orožniške postaje Suhor je dne 29. pr. m. pri zasliševanju nekoga 18 letnega mladeniča, ki so ga osumili tatvine v vinski kleti, pretepeval, ker mu mladenič ni znal o stvari ničesar povedati. Vprašamo: Od kdaj imamo v državi SHS zakon, ki dovoljuje pretepanje pri zasliševanju? Mislimo, da takega zakona še nimamo. Če pa vlada to pusti, spada mo res med največje nazadnjake. Upamo, da se to ne bo nadaljevalo.

Poljčane. Zgodil se je 23. tm. dogodek, ki je vreden, da ga zapišemo. Sem je prišel neki kaplan, da bi dobil voznika, ker ga mu v Zrečah najbrže ni hotel nihče postaviti. Ker je bil nekam vinjen, je vpil fantom na »auf-biks«, ter pravil, da je on ravno tako iz mesa in krvi, kakor smo vsi drugi, ter da ima tudi dekleta rad. V srce sem si zapisal besede tega dušnega pastirja ...

Slovenji gradec. Tu so imeli klerikalni župan člega okraja shod, kjer so sklenili, da smejo voliti pri občinskih volitvah le davkoplachevalci. Res pobožna želja! Bojijo se ubogega ljudstva, da bi jih vrglo za njihove »zasluge« za revčke z njihovih tronov. Najmogočnejši izmed vseh, kateremu se najbolj hlačiše tresejo, je razborški modrijan veležupan, ki vse ve, Pačnik Lenček. Ta si je prilastil že celo posle državnega pravdnika. Zaplenil je šoli nad 20 kg žrebljev. Zaplenil je zaporo raz šolski vodnjak, sk atero bo baje revčkom zaklenil usta. Dovolil je rabo šolskega vodnjaka svojim gospodom »oferjem«. Zaplenil je šoli tudi kup peska, pripravljenega za popravo razdrapane šole, podrtije, in kos pločevine. Kaj vse bo še »iztuhtala« ta modra glavica! Za sejem na 19. novembra je nakupil veliko ovc in na to šele oklical, naj priženejo ovce tisti dan na sejam. Seveda je vtaknil lepe kronce v svoj nikdar poln žep. Klerikalci so res prebrisan! Toda mi takih za svoj — žep — prebrisanec ne maramo! Proč z njimi!

Rogatec. Da bodo tudi bralci »Ljudskega Glasu« vedeli, kako so gospodje kapitalisti ob volitvah ravnali s svojimi uslužbenci, navedemo tudi še tu slučaj, ki se je zgodil pri nas in o katerem je tudi »Naprej« že poročal. Tu je namreč neki g. Zupanc, ki je bil svoje čase hud nemčur,

ko se je pa začela Jugoslavija, je pa zlezal med narodnjaške liberalce in je tako navdušen liberalec, da je prepovedal svojemu hlapcu pri volitvah voliti. Bal se je, da bi njegovega hlapca mogoče socialisti pregovorili, da bi vrgel krogljivo v četrto škrinjico. To pa je g. Zupanc izvedel in poplical hlapca v svojo pisarno. Vprašal ga je, če je bil res pri volitvah. Hlapec odgovori, da je bil. Gospod iztegne roko in udari hlapca po ušesu! Tako torej delajo in nastopajo naši gospodje meščani proti revežem, ki imajo popolnoma enako pravico do volitve, kakor oni sami! — Delavsko ljudstvo, zapomni si to, kajti ta nastop enega izmed kapitalistov je najboljši dokaz, da je delavsko ljudstvo v tisti organizaciji, ki je edino prava in v resnici zastopa kmečki in delavski proletarijat!

Šmarje pri Sevnici. V nedeljo dne 30. p. m. se je vršil tu shod KDZ. Člani, članice in mnogi navzoči nečlani so govor sodruga Krofelja iz Trbovelj z zanimanjem poslušali, ker je zelo stvarno opisal ves položaj, v katerega je kmečki in delavski proletarijat prišel vsled vojne. Poslušalci so govornika burno odobraval. Kakor pa je že gospodov komunistov navada, da poizkušajo vsigdar in povsod naše shode razbijati, tako si je drznil tudi topot gospod komunist in zidarški pomočnik Straus iz Zidanega mostu poizkusiti. A zadel je takoj na zelo trdo skalo, kajti poslušalci so dvignili takoj velik hrup proti njegovim izvajanjem, ker vedo, da pridejo komunisti edino zato na shode, da bi napravili razdor med kmetom in med delavcem. — Sodrug Krofelj pa je Strausu v kratkem odgovoru dokazal, kako nesramne laži je govoril, vsled katerih se bo gospod komunist moral še pri sodišču zagovarjati. Mi drugi pa komunistom odkrito povemo to, kar bi morali že sami uvideti, da namreč v Sevnici in njeni okolici ni tal za komuniste, ker sevnško delavstvo se zaveda, da spada edino v socialistični tabor. Nimamo pa prav nič proti temu, ako se v prihodnje zopet udeležite naših shodov: samo eno vam moramo svetovati, da se namreč dostojnejše obnašate kot ste se topot, ker sicer se bo zopet zgodilo, da se izpostavite neprilikam, v kakršnih se je g. Straus nahajal.

Politične beležke.

+ Mir med Jugoslavijo in Italijo. Minister zunanjih poslov grof Sforza in jugoslovanski poslanik Antonijevič sta izmenjala ratifikacijsko listo rapalske pogodbe. Imenovani so bili italijanski delegati za komisije, ki jim je poverjena določitev meja med Italijo in Jugoslavijo in sicer

Julijsko Benečijo, za Dalmacijo in za svobodno mesto Reko. Dalje so bile postavljene komisije za ureditev gospodarskih, finančnih in kulturnih odnošajev med obema državama. —

+ Socialistično gibanje. Srbski takozv. centrumaški socialisti so si v Belgradu ustanovili svoj dnevnik »Socialist«.

+ Republikasko stranko so ustanovili te dni v Dalmaciji.

+ Odgovor »Slovenskemu Gospodarju«. V »Slovenskem Gospodarju« z dne 20. pr. m. so bili objavljeni nesramni napadi proti našemu poslancu Kisovarju. Odgovarjamo naslednje: Kar se tiče znižanja davkov (katero potrebo je naš poslanec povsod na shodih poudarjal), smo prepričani, da bo on storil svojo dolžnost ob prvi priliki. Kar se tiče prisege, bi pa o tem lahko mnogo več govorili v klerikalni stranki; in če ima kateri poslanec nagobčnik, potem se jih nahaja v klerikalni stranki največ takih, ki samo kimajo že leta sem in morajo sploh imeti nagobčnike, ker drugače bi ne bili po volji dr. Korošcu. Radi davkov naj omenim samo to, da je klerikalna stranka ena tistih, ki je spravila davke v tako višino, da jih ljudstvo ne more več prenašati in da bi bila njihova dolžnost, da se znižajo. Ker pa to dobro vemo, da za znižanje davkov klerikalna stranka ne bo nikdar ničesar storila, že iz različnih razlogov, smo pa tembolj trdno uverjeni, da stori to naš sodrug Kisovar iz Hoč. Več za enkrat se nam ne zdi vredno odgovarjati. — Eden brez nagobčnika.

SSS Po svetu. SSS

iz socialističnega sveta. Vsled razkola v italijanski socialistični stranki so se komunisti polastili dnevnikov »Lavoratora« in »Dela«. Socialisti so začeli izdajati zato svoj list »Lavoratore-Socialista«. — Švicarska socialistična stranka je sklenila, da izključi iz svoje stranke vse komuniste, ker delajo med delavstvom razdor in prepire. — Ameriška socialistična stranka je vložila zoper Wilsona protest, ker ne izpusti iz ječe sodruga Debsa, dočim je izpustil nekaj morilcev in verižnikov. V Chicagi ustanovi stranka velik socialistični dnevnik.

V Avstriji moledujejo za kruh in moko in za kredite pri drugih državah. Upajo, da dobijo od Francozov žito — seveda ne zastonj.

V Nemčiji so zopet aretirali mnogo komunistov, ki so nameravali uprizoriti na več krajih krvave puče. Nemčija mora tekom 42 let plačati 226 milijard mark vojne odškodnine v zlatu.

V Italiji so dne 6. t. m. proglasili aneksijo Primorske in Istre, takozv. Julijske Benečije. — Vlada pripravlja nove državnozbornske volitve.

Na Francoskem je bila ta teden velika konferenca ententnih držav v Parizu, kjer so sklenili, da mora Nemčija plačati vso vojno odškodnino. Vsak mesec bo Nemčija morala ententi da-

Izrežite in spravite! Kadar ne dobite „Ljudskega glasu“ izpolnite in pošljite takoj!

Reklamacija!

Upravništvu „Ljudskega glasu“

v Ljubljani.

Poštni predal 168.

jati po 2 milijardi in pol ton premoga. Sklepali so tudi o tem, kako bi znova napadli sovjetsko Rusijo. Francozi bi radi, da bi šli Jugoslavlani proti Rusom, Seveda se motijo. Njihov general Foch pride baje marca meseca zaradi teh poslov v Belgrad.

V Rusiji je po poročilu iz Moskve 20 sovjetskih republik. — Wranglova armada, ki so jo boljševiki premagali, je sedaj razkrojena po vsem svetu. Francozi so del Wranglovcev poslali v Jugoslavijo, en del na Francosko, tretji pa v Afriko — v Algerijo.

Na Poljskem je silna draginja in če ne bi francoski kapital dajal poljski vladi posojila, bi nastal že bankerot. — V parlamentu so pri ustavnem glasovanju uvedli dvodomni sistem (gospodsko zbornico) kakor so jo hoteli uvesti tudi pri nas v Jugoslaviji.

V Ameriki je ustanovljena prostovoljska armada 150.000 mož. Ameriška vlada dela z vso silo na to, da doseže nadvlado nad vsem svetom. — Izkazalo se je, da je Wilson tajno podpiral vojno proti sovjetski Rusiji in je Poljski dobavil za 70 milijonov dolarjev vojnega materijala. — Gospodarska kriza traja še naprej. Mnogo bank in podjetij je propadlo. Dva milijona delavcev je brez dela.

Na Španskem in na Grškem imajo spet novi vladi.

Domače vesti.

Poštno in brzojavno ravnateljstvo pozivlja naročnike časopisov, da naj vsak nered glede dohoda ali dostavljanja naročenih časopisov naznačijo pristojnim izdajnim poštnim uradom ali pa naravnost poštному ravnateljstvu. Ravnateljstvo bo na vsako pritožbo uvedlo natančno preiskavo, da se vzrok nerada odpravi. Ker je tako naznanilo v prid poštni upravi kakor tudi občinstvu, naj pritožniki pošiljajo taka naznanila zaprta in poštne prosta. Na ovoju pa je napraviti opazko: Na uradno zahtevo v časopisnih zadevah, poštne prosto. Drugačnik zadev pri teh pritožbah na ravnateljstvo ni omenjati.

Invalidski oddelek poverjeništvu za socialno skrb razglasa, da so zaloge oblek za invalide izčrpane ter se naj tozadavne prošnje za dobo treh mesecev ne predlagajo. Delna pomoč je mogoča le še s čevlji in perilom, katerih je še nekaj v zalogi. Ukrenjeno je pa vse potrebno, da bodo v doglednem času sredstva na razpolago, da bo mogoče pomagati vsaj najpotrebnejšim.

Deželna vlada za Slovenijo je prepovedala do nadaljnjega vse nemške prireditve v Sloveniji in sicer zato, ker Nemci na Koroškem preganjajo Slovence in jim ne puste slovenskih prireditev.

Pomanjkanje stanovanj vlada pri nas malone v vseh krajih, predvsem pa v mestih. Ministrstvo za soc. politiko izdeluje sedaj načrt, kako bi odpravili to pomanjkanje predvsem z zidanjem novih hiš, za kar je od vlade zahtevalo pol milijarde dinarjev. Stanovanj primanjkuje, pravijo! Seveda za uboge delavce, za kapitaliste pa ne!

Vračajoči se uletniki. Avstrijska misija v Vladivostoku je sporočila, da odide 10. februarja parnik »Gudjarat« proti Trstu s 1300 vojnimi ujetniki, med njimi 700 Avstrijcev. — Jugoslovanska misija v Vladivostoku nam pa ni nič sporočila, Jugoslovanske misije v Vladivostoku namreč sploh ni...

Francozje v Belgradu. — Ob priliki predaje francoskega odlikovanja mestu Belgrad so bile v Belgradu velike svečanosti. Banketi, govori, parade, špalirji, streljanje, skratka še lepše je bilo kakor na kranjskem žegnanju. Banda je tudi svirala, ampak mi v Rusijo ne bomo marširali!

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Držav. posredov. za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuju in Murski Soboti se sprejmejo v delo: mizarji, hlapci, dekline, modelni ključavničarji, tesarji, žagarji - gateristi, železovarji, viničarske družine, vzgojiteljica, bolniške strežnice, kontoristinja, služkinje, kuharice, valenci, vajenke itd.

Trboveljska družba se preseli v Zagreb ali pa v Belgrad. Bravo, gospodje, kar direktno v Jeruzalem!

Prijeta roparja. Ljubljanska policija je aretirala dva mlada fanta Andreja Pelana iz Planine in Antona Zrimška iz Doba pri Cerknici, ki sta na meji ustrelila 16 letnega fanta, ki je vodil par volov. Vole sta potem vzela in prodala v Senožčah in nato pobegnila v Ljubljano, kjer pa so ju vtaknili v ječo.

Gospodarske vesti.

— Za gospodarsko osamosvojitvev proletariata. Dne 2. t. m. je bil v Ljubljani občni zbor Konsumnega društva za Slovenijo. Danes šteje ta naša organizacija 20.000 članov, dočim jih je l. 1919. štela samo 7400! Že iz teh dveh števil je razviden velikanski napredek te naše organizacije, pa tudi iz dejstva, da imamo tudi že svojo Zadržno banko. Glavni sklepi z občnega zbora so ti-le: Zadržni delež se je zvišal na 200 K. — Z letošnjim letom so odpravljene dividende in se je na mesto njih uvedlo povračilne listke. — Končno je bilo sklenjeno, da društvo zbira podporne sklade v pomoč članom za slučaj bolezni, brezposelnosti in sploh potrebe ter njihovim rodbinam za slučaj smrti člana.

Sajenje tobaka v Sloveniji. Oglasi in prijave pole za sajenje tobaka v letu 1921 so že razposlani na občinske urade zadevnih okolišev. Ker prihajajo vprašanja, je-li se sme napraviti nasade v drugih okrajih, ki niso navedeni v oglasu, se pojasnjuje, da je kultura tobaka dovoljena le za glavarstva Črnomelj, Novomesto in Krško, dalje okraje Konjice, Celje, Brežice, Ptuj, Maribor, Gornja Radgona, Ljutomer ter končno za celo Prekmurje. Drugod je sajenje zabranjeno. Pa tudi v navedenih okoliših je sajenje vezano na poprejšnjo prijavo pri občinskem uradu ali pa pri bližnji postaji finančne straže. Na podlagi teh prijav se bodo izdale dozvole (licence) in doposlale prijavitelcem. Sajenje brez licence je strogo prepovedano in se bo kaznovalo kar najstrožje.

je. S prijavi morajo kmetje pohiteti, ker je rok za prijavo nastavljen do 20. februarja. Prijave že prihajajo. Za vzgled navajamo občino Št. Peter v Savinjski dolini, kjer se je izredno lepo število kmetov priglasilo za sajenje, in sicer z velikim številom sadik. Več posestnikom je priglasilo po 20.000 sadik, to je približno po eno joho (plug) zemlje za to kulturo. Iz neke druge občine je dobila direkcija tobačne tovarne dopis, češ, da je zahteva, da se posadi najmanj 2000 sadik (5 arov) previsoka. Tem bodi povedano, da je ta zahteva prav skromna, kajti kdor hoče imeti kakih dohodkov iz te kulture, mora zasaditi vsaj toliko zemljišča, ker drugače se to ne izplača ne za njega, ne za državni monopol.

Izvoz ovs, Ministrski svet je sklenil, da se dovoli za 8000 vagonov ovs svoboden izvoz.

— Nabava ameriških trt, Ministrstvo za poljedelstvo je zahtevalo kredit 500.000 dinarjev za nabavo ameriških trt.

Listnica uredništva.

Članek »Kmetijstvo v Združenih državah« je v zadnjih dveh številkih izostal, ker nam je zelo primanjkovalo prostora. Danes ga nadaljujemo.

KDZ v Poljčanah! Naznanilo o članskem sestanku smo prejeli šele 5. t. m., list pa je izšel šele danes v sredo. Torej prepozno! — Pozdrav.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese Vam Fellerjev pravi Elza fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza-kroglicami. 6 škatlic 18 K. — Želodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 P. — Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 358, Hrvatska. D.

Miši-podgane stenice-ščurki

In vsa golazen mora poginiti, ako porablja te moje najbolj preizkušene in splošno hvaljene sredstva kot: proti poljskim mišim K 12.—, za podgane in miši K 12.—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20.—; posebno močna tinktura za stenice K 12.—; uničevalec moljev K 10.—; prašek za uši v obleki in perilu K 10.— in 20.—; proti mravljam K 10.—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10.— in 20.—, proti ušem pri ljudeh K 5.— in 12.—; mazilo za uši pri živini K 5.— in 12.—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10.—; mazilo proti garjam K 14.—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ul. 3.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure
in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadržnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se enkomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

COSULICH-LINE

TRST-AMERIKA

New - York — Buenos — Ayres —

Rio di Janeiro - Santos Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja voznih listkov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.

Reklamacija.

„Ljudskega glasu“ štev. _____ z dne _____ 1921.

nisem prejel. Naročnino imam plačano do _____

(za člane KDZ) članarino „ „ „ _____

V _____, dne _____ 1921.

Ime: _____

kraj: _____

pošta: _____

Pišite razločno.